

บทที่ 1

บทนำ

ในบทนี้จะกล่าวถึงแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการศึกษาของวิทยานิพนธ์นี้ ซึ่งประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตของการศึกษา และ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาอาชญากรรมนั้นเป็นปัญหาที่มีความสำคัญ เนื่องจากอาชญากรรมมิได้ส่งผลกระทบเพียงต่อปัจเจกบุคคล (Individual) เท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบถึงสังคมส่วนรวมด้วย (Externality) ทั้งในผลกระทบทางสังคม และทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งหากมองในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์ การเกิดอาชญากรรมส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นความหวาดกลัวของคนในสังคมนำมาซึ่งการ ลดลงของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยหากมีอัตราการเกิดอาชญากรรมสูง จะส่งผลถึงความเชื่อมั่นที่ลดลงของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ นำมาซึ่งการลงทุนที่ลดลง ทำให้การพัฒนาและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดลงไปด้วย อีกทั้งการเกิดอาชญากรรมนั้นนำมาซึ่งต้นทุน (โดยต้นทุนนี้มาจากภาษีของประชาชน) ที่ต้องใช้ในการป้องกันและปราบปรามด้วย นอกจากนี้แล้วการเกิดอาชญากรรมยังส่งผลกระทบต่อความสุขของคนในสังคมที่ลดลงด้วย โดยจากการศึกษาของ Powdthavee (2005) พบว่า การเกิดอาชญากรรมโดยเฉพาะอาชญากรรมประเภทอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญในพื้นที่หนึ่งๆนั้นได้ส่งผลกระทบในแง่ของความรู้สึกหวาดกลัวของคนในพื้นที่อื่นด้วย และยังได้แสดงหลักฐานว่าการเกิดอาชญากรรมส่งผลให้ผู้เสียหายจากอาชญากรรมมีชีวิตความเป็นอยู่รวมไปถึงมีความสุขลดลง

การวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดอาชญากรรมนั้นสามารถวิเคราะห์ได้จากหลายแนวคิด ทฤษฎี โดยหากพิจารณาสาเหตุการเกิดอาชญากรรมในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์ตามแนวคิดของ Becker (1968) นั้นสาเหตุของการก่ออาชญากรรมหรือการกระทำความผิดใดๆของปัจเจกบุคคล นั้นมิได้ขึ้นอยู่กับอารมณ์ ความรู้สึกหรือแม้กระทั่งสิ่งแวดล้อม ณ ขณะนั้น แต่จะขึ้นอยู่กับอัตราประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับจากการกระทำความผิดนั้น (Benefit) เปรียบเทียบกับต้นทุนที่เกิดขึ้น (Cost) ซึ่งต้นทุนในที่นี้คือโอกาสที่จะถูกลงโทษและความรุนแรงของโทษที่จะได้รับอย่างไรก็ตามผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการก่ออาชญากรรมนี้ไม่ได้กระทบต่อผู้ก่ออาชญากรรมและผู้เสียหายโดยตรงเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคมด้วย ทั้งผลกระทบในรูปของความ

หวาดกลัว ต้นทุนของสังคมที่เพิ่มขึ้นเพื่อใช้ในการป้องกันและปราบปรามดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้แล้วยังมีแนวคิดทฤษฎีอื่นที่อธิบายถึงสาเหตุของการก่ออาชญากรรม อันได้แก่ แนวความคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมและการกระทำผิดซึ่งอธิบายว่าสาเหตุของการก่ออาชญากรรมนั้นเกิดจากมนุษย์ทุกคนมีความคิดและมีเหตุผล (Rational) ในการที่จะตัดสินใจเลือกประกอบอาชญากรรมโดยจะพิจารณาจากผลได้และผลเสียจากการกระทำนั้น สำหรับทฤษฎีอาชญาวิทยาเกี่ยวกับการกระทำผิดได้กล่าวถึงสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมนั้นประกอบด้วย ปัจจัยทางชีววิทยา ได้แก่ ลักษณะความผิดปกติทางร่างกายและสมอง ปัจจัยทางจิตวิทยาซึ่งได้กล่าวว่าพฤติกรรมอาชญากรรมนั้นเกิดจากจิตใต้สำนึกที่ไม่สามารถควบคุมได้ หรือเกิดจากบุคลิกภาพที่ผิดปกติ และปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมในมุมมองของทฤษฎีอาชญาวิทยาแนวพุทธ คือสภาพที่จิตขาดความสงบ ขาดสติและขาดปัญญา โดยจะมีพื้นฐานมาจากโลภะ โทสะและโมหะ รวมไปถึงการคบคนพาลและการเสพสิ่งเสพติด ซึ่งทั้งหมดนี้จะนำไปสู่มีจิตวิญญูหรือความเห็นผิด ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมอาชญากรรมตามมา

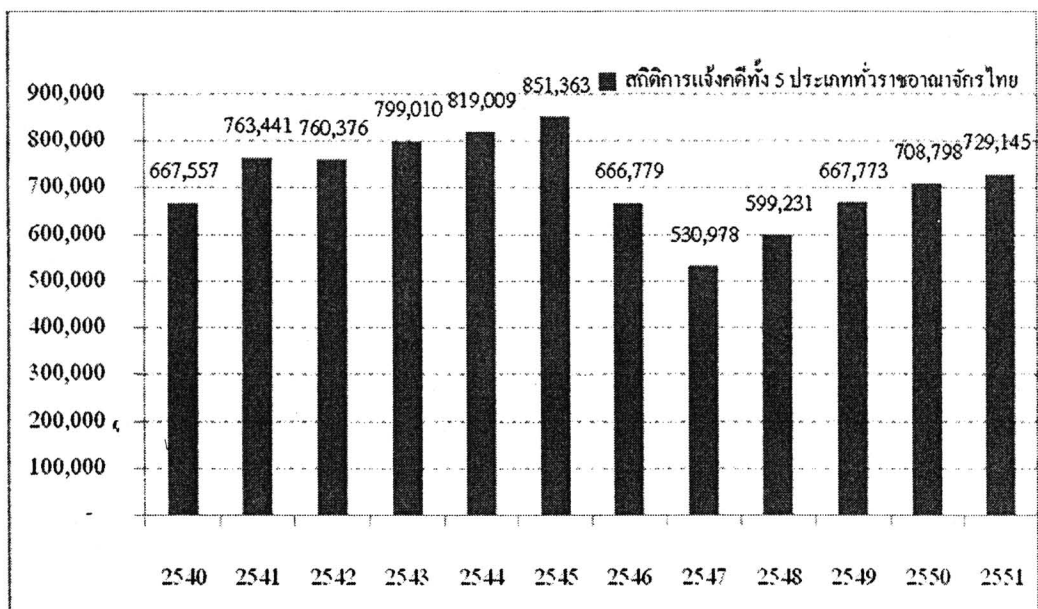
สำหรับการลดการเกิดอาชญากรรมนั้นสามารถอธิบายโดยใช้ทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวคือแนวความคิดเกี่ยวกับอาชญากรรมและการกระทำผิดนั้นการลดการเกิดอาชญากรรมสามารถทำได้โดยการแสดงให้เห็นถึงผลเสียที่จะได้รับนั้นมีมากกว่าผลดีจากการก่ออาชญากรรม นอกจากนี้แล้วทฤษฎีอาชญาวิทยาเกี่ยวกับการกระทำผิดสามารถลดการเกิดอาชญากรรมได้โดยการสนับสนุนให้บุคคลเหล่านี้ เข้ารับการรักษาทักษะทางจิตวิเคราะห์ เพื่อช่วยให้ค้นพบสิ่งที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมอาชญากรรมที่ซ่อนอยู่ภายในจิตใจและทฤษฎีอาชญาวิทยาแนวพุทธกล่าวว่าอาชญากรรมสามารถลดลงได้โดยการฝึกจิตให้มีตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมและไม่พาดตนเองไปสู่อบายมุขต่างๆ ส่วนการลดอาชญากรรมในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์สามารถทำได้โดยการเพิ่มต้นทุน (Cost) ที่เกิดขึ้นจากการก่ออาชญากรรมซึ่งก็คือ การเพิ่มโอกาสในการถูกลงโทษและความรุนแรงของบทลงโทษ ซึ่งจากการศึกษาในเชิงประจักษ์ของ Ehrlich (1973) พบว่า หากต้นทุนในการกระทำผิดรวมไปถึงโอกาสที่จะถูกตัดสินลงโทษเพิ่มสูงขึ้นแล้ว จะส่งผลให้อัตราการกระทำผิดลดลง เช่นเดียวกันกับการศึกษาของ O'Sullivan และ O'Donnell (2003) ที่ได้ศึกษาในเรื่องของการจำคุกกับอัตราการเกิดอาชญากรรมในประเทศไอร์แลนด์พบว่า หากมีงบประมาณในการดำเนินการของตำรวจมากขึ้นจะส่งผลให้ประสิทธิภาพของกระบวนการทางกฎหมาย (การจับกุมของตำรวจ) สูงขึ้น และจะส่งผลให้อัตราการเกิดอาชญากรรมลดลง

กรณีของประเทศไทยนั้นหากพิจารณาข้อมูลสถิติอัตราการเกิดอาชญากรรมทั้ง 5 ประเภท (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้แบ่งคดีอาชญากรรมออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1. คดีอุกฉกรรจ์และ

สะท้อนขวัญ 2. คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ 3. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ 4. คดีที่น่าสนใจ และ 5. คดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย) นั้นหากมองในภาพรวม (ภาพที่ 1.1) จะเห็นได้ว่าจำนวนการก่ออาชญากรรมในช่วงปีพ.ศ.2545-2547 มีแนวโน้มลดลง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากนโยบายต่างๆของรัฐบาลในขณะนั้นที่มุ่งจะปราบปรามอาชญากรรมอย่างจริงจังด้วยการกำหนดบทลงโทษที่รุนแรง(เจ้าหน้าที่สามารถทำการวิสามัญฆาตกรรมได้) โดยเฉพาะนโยบายสงครามกับยาเสพติด และนโยบายการปราบปรามกลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ต่างๆ อีกทั้งในช่วงเวลาดังกล่าวเศรษฐกิจของไทยอยู่ในภาวะที่ดึกดำบรรพ์ คือ มีการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ในปีพ.ศ.2545 เท่ากับร้อยละ 5.3 และในปีพ.ศ.2546 เท่ากับร้อยละ 7.1 อย่างไรก็ตามภายหลังจากปีพ.ศ.2548 เป็นต้นมาการก่ออาชญากรรม มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากในช่วงนี้เป็นช่วงสุดท้ายของนโยบายปราบปรามกลุ่มผู้มีอิทธิพล ประกอบกับเศรษฐกิจของไทยเติบโตน้อยลงเมื่อเทียบกับช่วงปีพ.ศ.2545-2546 ซึ่งเป็นช่วงที่อาชญากรรมของไทยลดลงดังที่กล่าวมาข้างต้น (ปีพ.ศ.2548 ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติร้อยละ 4.5)

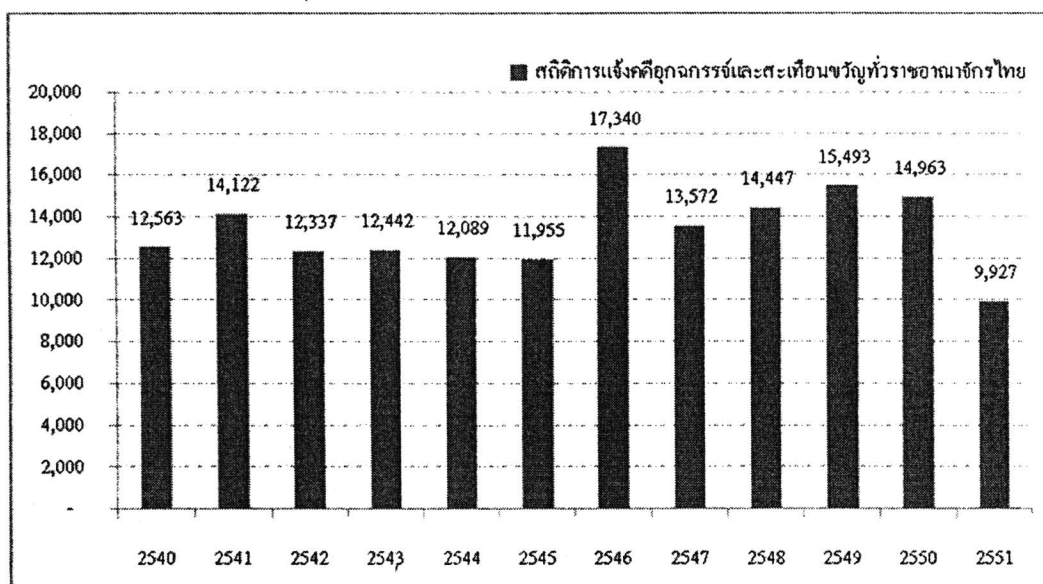
โดยจากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นที่น่าสนใจว่าอัตราการเกิดอาชญากรรมนั้นมีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆทั้งปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม กายภาพ และปัจจัยในการยับยั้งการเกิดอาชญากรรมอย่างไร ซึ่งในการศึกษาอาชญากรรมในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์นั้นจะทำการศึกษาโดยใช้ Crime Equation ที่ได้พัฒนาจากแนวความคิดของ Becker (1968) โดย Crime Equation นี้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเกิดอาชญากรรมกับตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจสังคมและกายภาพ อีกทั้งตัวแปรที่จะสามารถยับยั้งการเกิดอาชญากรรมอันได้แก่ โอกาสที่จะถูกจับได้และความรุนแรงของบทลงโทษ

ภาพที่ 1.1 สถิติการแจ้งคดีทั้ง 5 ประเภททั่วประเทศ ประจำปี

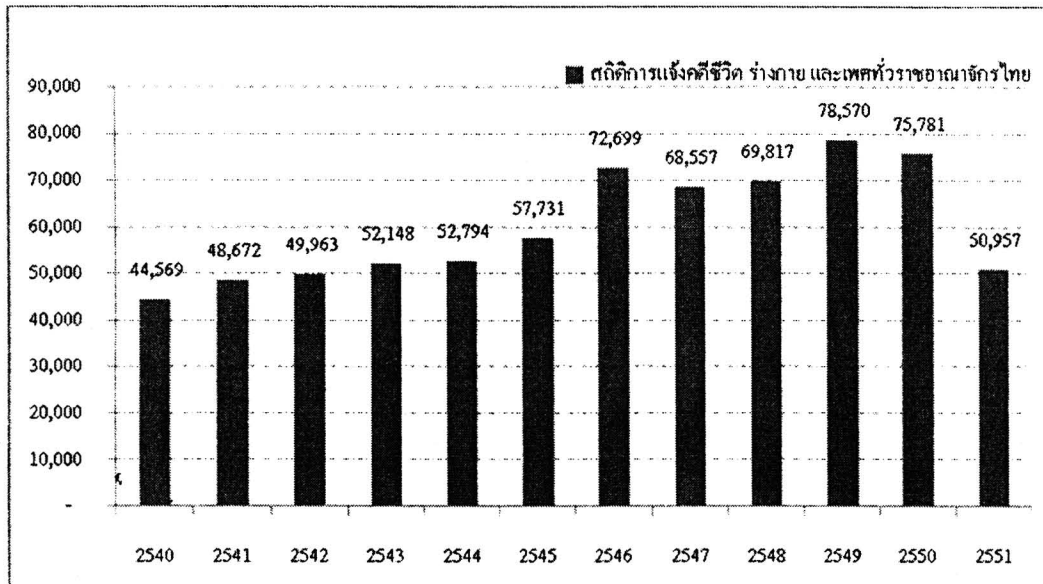
ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ภาพที่ 1.2 สถิติการแจ้งคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญทั่วประเทศ ประจำปี

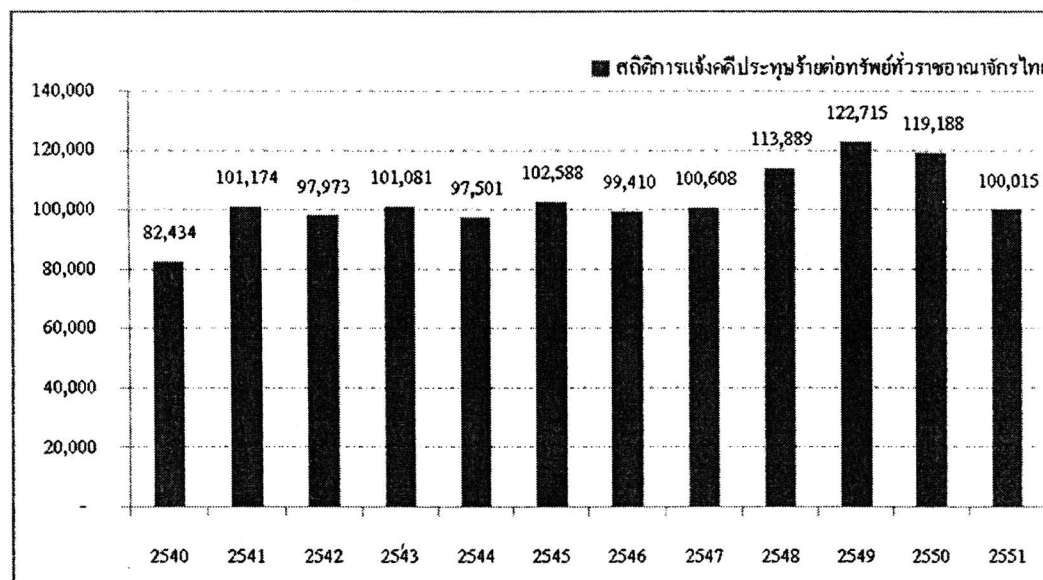
ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ภาพที่ 1.3 สถิติการแจ้งคดีชีวิต ร่างกาย และเพศทั่วราชอาณาจักรไทย

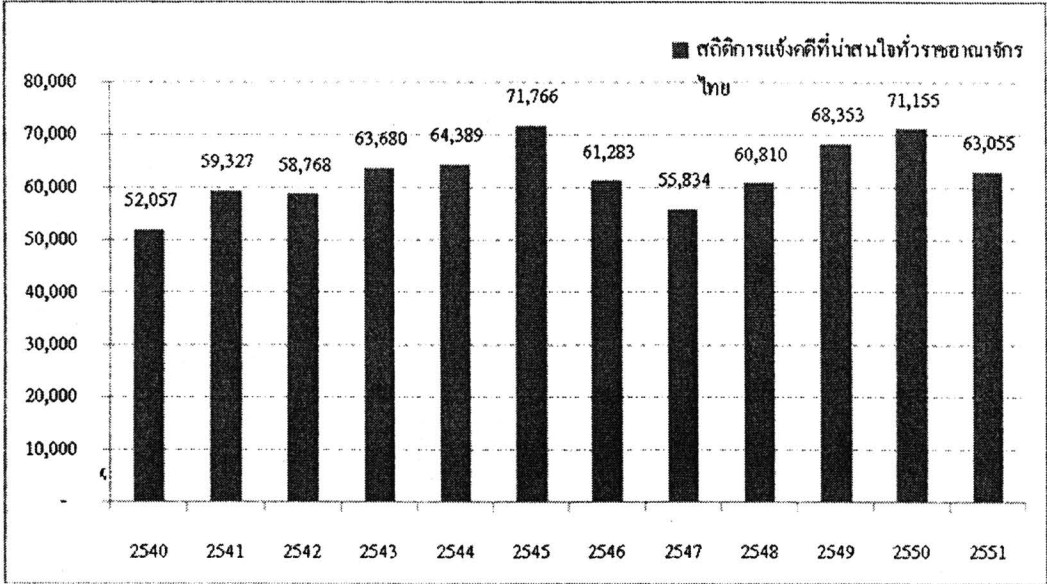
ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ภาพที่ 1.4 สถิติการแจ้งคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ทั่วราชอาณาจักรไทย

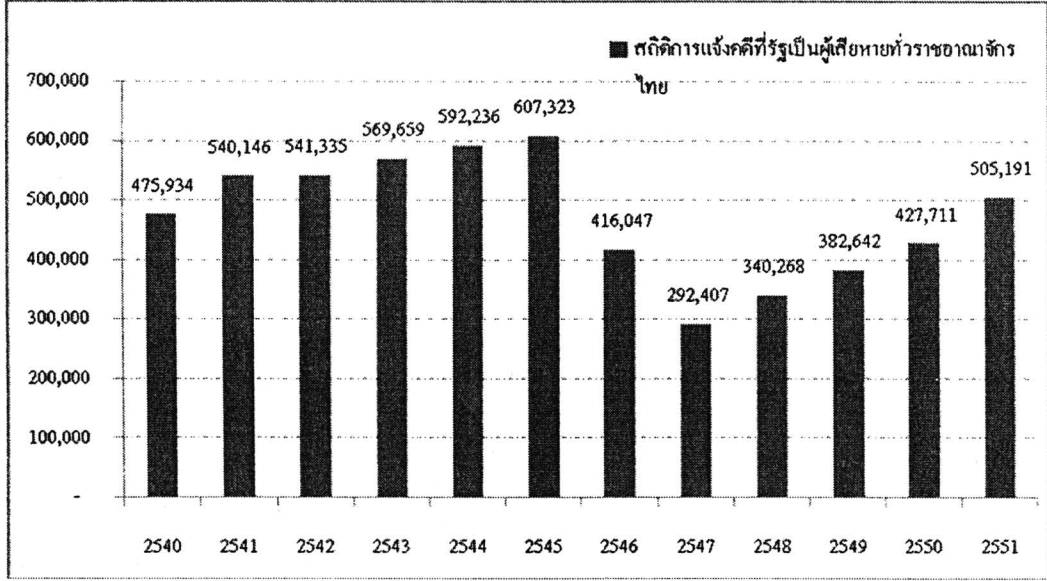
ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ภาพที่ 1.5 สถิติการแจ้งคดีที่น่าสนใจที่วราชอาณาจักรไทย

ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ภาพที่ 1.6 สถิติการแจ้งคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายที่วราชอาณาจักรไทย

ที่มา: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการเกิดอาชญากรรมกับตัวแปรทางเศรษฐกิจ สังคม และกายภาพของประเทศไทย
2. ศึกษาถึงประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ (โดยตำรวจถือเป็นสินค้าสาธารณะสำหรับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม)

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาถึงปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเกิดอาชญากรรมของประเทศไทย ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม กายภาพและปัจจัยในการยับยั้งอาชญากรรม โดยใช้ข้อมูลรายจังหวัด 76 จังหวัดในประเทศไทย ในช่วงปีพ.ศ.2542 - 2551

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัจจัยของการเกิดอาชญากรรมของประเทศไทย เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ในการวางแผนป้องกันการเกิดอาชญากรรมได้
2. ทราบถึงประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจในมุมมองที่ตำรวจคือสินค้าสาธารณะสำหรับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 อาชญากรรม ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หมายถึง การกระทำความผิดทางอาญา ซึ่งตรงกับคำว่า Crime ในภาษาอังกฤษ โดยมีรากศัพท์มาจากคำว่า Crimen ในภาษาละติน ที่แปลว่า การกล่าวหา หรือการกระทำความผิดโดยบุคคลหนึ่งต่อบุคคลหนึ่ง (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2531)

การกระทำความผิดคดีอุกฉกรรจ์ หมายถึง การก่อเหตุอาชญากรรมที่สะท้อนขวัญต่อประชาชนที่กำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดรุนแรงกว่าการกระทำความผิดประเภทอื่นๆเป็น

การกระทำความผิดที่มีการกล่าวถึงจากประชาชนโดยทั่วไป เช่น ฆ่าผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยเจตนา ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ เป็นต้น

ความผิดพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ หมายถึง การกระทำความผิดกฎหมายที่ผู้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ซึ่งกำหนดความหมายของคำว่ายาเสพติดให้โทษไว้ คือ สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย และมีไว้ครอบครองเพื่อจำหน่าย

ความผิดต่อชีวิต หมายถึง การกระทำความผิดกฎหมายที่ผู้กระทำความผิดกระทำความต่อชีวิตร่างกายต่อผู้อื่นโดยตรง เช่น การทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยเจตนา กระทำโดยไม่เจตนา กระทำโดยประมาท กระทำอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นฆ่าตนเองหรือพยายามฆ่าตนเอง หรือการเข้าร่วมชุมนุมต่อสู้กันเป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดถึงแก่ความตาย

ความผิดเกี่ยวกับเพศ หมายถึง การกระทำความผิดกฎหมายที่ผู้กระทำความผิดกระทำความทางเพศต่อผู้อื่น โดยผู้กระทำความผิดอาจกระทำตามลำพัง หรือรวมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กระทำความผิดต่อชายหรือหญิงก็ตาม โดยผู้ถูกกระทำนั้นไม่ได้เต็มใจ ได้แก่ ช่มชู้กระทำความชำเราหรือลักษณะโทรมหญิง กระทำชำเราเด็กหญิง กระทำอนาจาร เป็นธุระจัดหาเด็กหญิงหรือหญิงเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น พาหญิงไปเพื่ออนาจาร ดำรงชีพจากรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณีและค้าหรือทำให้แพร่หลายซึ่งวัตถุ หรือสิ่งของลามก

ความผิดต่อทรัพย์ หมายถึง การกระทำความผิดกฎหมายที่ผู้กระทำความผิดกระทำความต่อทรัพย์สินของผู้อื่น ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาประกอบด้วย ความผิดฐานลักทรัพย์ ความผิดฐานฉ้อโกงทรัพย์ ความผิดฐานกรรโชกทรัพย์ และความผิดฐานปล้นทรัพย์ (สิทธิพร เจริญพุทธ และคณะ, 2551)

1.5.2 คนต่างด้าว หมายถึง บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 มาตรา 5)

1.5.3 ผู้ประกันตน หมายถึง ลูกจ้างซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์และไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์ มีฐานะเป็นผู้ประกันตน คือ บุคคลที่สมัครเข้าทำงานในสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างรวมกันตั้งแต่ 20 คนขึ้นไป โดยกฎหมายประกันสังคมบังคับให้ลูกจ้างดังกล่าวต้องจ่ายเงินสมทบ

เข้ากองทุนประกันสังคม ซึ่งนายจ้างจะเป็นผู้หักเงินค่าจ้างทุกครั้งที่มีการจ่ายค่าจ้างและนำส่งเข้า
กองทุนประกันสังคมเป็นเงินสมทบส่วนของลูกจ้าง